1.5.1.1 Εναλλακτικοί τρόποι χρηματοδότησης – Δημόσια έναντι Ιδιωτικής Χρηματοδότησης Έργου

Η χρηματοδότηση επενδύσεων σε δημόσιες υποδομές αποτελεί κρίσιμο ζήτημα για την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα ενός έργου. Στο παρελθόν, πολλά υποσχόμενα έργα δεν υλοποιήθηκαν και παραμερίστηκαν λόγω ανεπαρκούς δημόσιας χρηματοδότησης, καθιστώντας αναγκαία την αναζήτηση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης και στρατηγικών συνεργασιών.

☞ Ως εκ τούτου, συνιστάται η Ομάδα Σχεδιασμού του Έργου (βλ.***υποκεφάλαιο 1.4.3***) σε συνεργασία με τον Ιδιοκτήτη του Έργου να εξετάζει όλες τις πιθανές εναλλακτικές λύσεις για χρηματοδότηση της επένδυσης/ του Έργου, όπως π.χ. τις δυνατότητες ιδιωτικής χρηματοδότησης και λειτουργίας μίας επένδυσης.

Για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε υποδομές για την ικανοποίηση δημόσιων αναγκών, προσφέρονται τρεις βασικές επιλογές:

Η παραδοσιακή προσέγγιση στις επενδύσεις υποδομών
Παραδοσιακά, οι επενδύσεις σε δημόσιες υποδομές πραγματοποιούνται με χρήση δημόσιων κεφαλαίων. Το κράτος προγραμματίζει, σχεδιάζει, κατασκευάζει, λειτουργεί, συντηρεί και, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο, αντικαθιστά εγκαταστάσεις των φυσικών και κοινωνικών υποδομών: στις υπηρεσίες αυτές συγκαταλέγονται τα δίκτυα κοινής ωφέλειας (ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτρισμός, επικοινωνίες), οι δρόμοι, οι δημόσιες μεταφορές (εναέριες, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες, οδικές), η παιδεία (νηπιαγωγείο, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια εκπαίδευση και ερευνητικές εγκαταστάσεις), οι εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης (νοσοκομεία, Φυσιοθεραπευτική Υποστήριξη, υπηρεσίες διάσωσης [rescue services]), οι πολιτιστικές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις αναψυχής (μουσεία, θέατρα, πάρκα, τηλεόραση,

ραδιοφωνία), οι υπηρεσίες δημόσιας ασφαλείας (αστυνομία, σωφρονιστικά ιδρύματα), η προστασία του καταναλωτή (πληροφορίες για προϊόντα και παροχή ειδικευμένων συμβουλών σε περιπτώσεις διαφορών με κάποιον προμηθευτή) και η κοινωνική ασφάλιση (συντάξεις, ασφάλιση υγείας, ασφάλιση νοσοκομειακής περίθαλψης, κοινωνική πρόνοια).

Η γενική ιδέα είναι η εξής: δημόσια κεφάλαια, κατά βάση χρήματα των φορολογουμένων, χρησιμοποιούνται για την κατασκευή και συντήρηση των υποδομών. Τότε το κράτος παρέχει βάσει των υποδομών τις υπηρεσίες στο κοινό – ορισμένες φορές σε τιμή κόστους, συχνά όμως επιδοτούμενες, ή ακόμα και δωρεάν. Οι πολίτες θα μπορούσαν να ταυτιστούν με το ρόλο των δικαιούχων. **Κύριο πλεονέκτημα της παραδοσιακής προσέγγισης** είναι ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αποτελεσματικό αναπτυξιακό εργαλείο. Οι καλές υποδομές προσελκύουν επιχειρήσεις, κόσμο, δημιουργούν θέσεις εργασίας, φόρους και, αν χρησιμοποιηθούν ως αναπτυξιακό εργαλείο, μπορούν να αποτρέψουν την «ερήμωση» αγροτικών περιοχών και την προβληματικού βαθμού αστικοποίηση.

Η Προσέγγιση χρηματοδότησης ή συγχρηματοδότησης από την ΕΕ

Σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών της ΕΕ η Κύπρος είναι επιλέξιμη για να λαμβάνει χρηματοδότηση από τα διαφορά ταμεία της ΕΕ. Πιο συγκεκριμένα, τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ Προγράμματα στην Κύπρο παρουσιάζονται στην Πύλη Ενημέρωσης Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων.

Η επιλογή των Έργων προς χρηματοδότηση γίνεται με διαφάνεια και σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών της ΕΕ.

Η Εναλλακτική προσέγγιση στις επενδύσεις υποδομής

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες, αναπτύχθηκαν νέα μοντέλα για τις επενδύσεις υποδομής. Πολλά τέτοια μοντέλα, με διάφορα ονόματα, απαντώνται σήμερα σε αναπτυγμένες καθώς και αναπτυσσόμενες χώρες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρησιμοποιεί τον όρο **Σύμπραξη Δημόσιου - Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ)**.

Ο παρών Οδηγός εστιάζεται στις πρώτες δυο προσεγγίσεις, της δημόσιας χρηματοδότησης και της συγχρηματοδότησης από την ΕΕ.